

Utrechtse straatnamen 2: Zilverstraat

Van straat tot steeg tot straat. Veel straatnamen ondergaan in de loop der eeuwen (kleine) wijzigingen alvorens ze de naam krijgen zoals wij die nu kennen. Hoe een sociaal vooroordeel na zes eeuwen van een steeg weer een straat kan maken.¹

ERIK TIGELAAR

De Zilverstraat omstreeks 1910
Collectie Beeldmateriaal HUA

Het kapittel van Oudmunster gaf op 14 februari 1386 een hofstede aan 'den Ouden Springwijn', de tegenwoordige Springweg, in eeuwige erfpacht aan de koopman Johan Meynaert Johanssoen. Dit perceel strekte zich uit tot 'den wech die aen der stat muere leyt'. Als grens wordt vermeld 'die steghe die Johan voerscreven daer gheslegghen heeft'. Dit is de eerste vermelding van de latere Zilverstraat. Johan Meynaert Johanssoen had het belendende perceel waarover hij de straat had aangelegd op 24 januari 1386 verworven. De straat moet dus zijn aangelegd tussen 24 januari en 14 februari 1386. Aanvankelijk werd zij Jan Meynaertsstege genoemd. In een akte uit 1387 is deze benaming voor het

eerst aangetroffen. Al kort daarna, in 1389, wordt de straat in het buurspraakboek voor de eerste maal vermeld als Zulverstrate. Vervolgens wordt zij in het resterende deel van de 14e eeuw en in de 15e eeuw afwisselend aangeduid als Jan Meynaertsstege of Jan Meynaertsstrate en als Sulverstraet. De verklaring van de benaming Sulverstraet kan gezocht worden in het feit dat de jaarlijkse pacht van de percelen in de straat deels bestond uit 'goet fijn sulver'. Ongebruikelijk was dit niet. In de eerste helft van de 16e eeuw wordt de straat doorgaans Silverstraet(gen) genoemd. In de tweede helft van de 16e eeuw en in de eerste helft van de 17e eeuw komt zij afwisselend voor als Silverstraet(gen) en als Zilversteech(gen). Daarna vin-

den we meestal de benaming Zilversteeg(je).

In 1950 verzochten enkele bewoners van de Zilversteeg aan Burgemeester en Wethouders om de naam Zilversteeg te wijzigen in Zilverstraat. Op hun verzoek werd afwijzend beschikt omdat de directeur van de Bouw- en Woningdienst en de gemeentearchivaris van mening waren dat noch het karakter noch de breedte van de Zilversteeg deden denken aan een straat. In 1963 ondernamen de bewoners van de Zilversteeg een nieuwe poging. Ditmaal voerden zij aan dat hun kinderen bij sollicitaties 'terugslag' ondervonden van het woord 'steeg'. Hierop hebben B&W de Zilversteeg alsnog omgedoopt tot Zilverstraat.

Erik Tigelaar is Unitleider Beeldmateriaal en Bibliotheek bij Het Utrechts Archief.

Noot

1. Dit artikel is gebaseerd op het in wording zijnde straatnamenboek voor Utrecht dat naar verwachting zal verschijnen in 2005.